

Ενδοοικογενειακή βία

Προστασία των ανηλίκων και αντιμετώπιση νέων μορφών βίας
κατά γυναικών μετά την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ)
2024/1385

Ένωση Εισαγγελέων Ελλάδος
Κως 26/7/2026

Άννα Καραμόσχογλου
Εισαγγελέας Εφετών

ΟΔΗΓΙΑ 2024/1385– ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Αντιμετωπίζεται η βία κατά των γυναικών και η εξ οικείων βία. Η βία κατά των γυναικών αποτελεί επίμονη εκδήλωση διαρθρωτικών διακρίσεων εις βάρος των γυναικών, οι οποίες απορρέουν από ιστορικά άνισες σχέσεις εξουσίας μεταξύ γυναικών και ανδρών. Πρόκειται για μια μορφή έμφυλης βίας, η οποία ασκείται κυρίως από άνδρες σε γυναίκες και κορίτσια. Έχει τις ρίζες της σε κοινωνικά κατασκευασμένους ρόλους, συμπεριφορές, δραστηριότητες και ιδιότητες που μια δεδομένη κοινωνία θεωρεί κατάλληλα για τους άνδρες και τις γυναίκες (σκ. 10).

Τα θύματα θα πρέπει να είναι σε θέση να καταγγέλλουν εύκολα τα αδικήματα βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας και να παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία χωρίς να υφίστανται δευτερογενή ή επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση. Είναι εξαιρετικά σημαντικό τα θύματα, όταν καταγγέλλουν αδικήματα, να παραπέμπονται σε εξειδικευμένο σημείο επαφής, όποτε είναι δυνατόν, ανεξάρτητα από το αν έχει υποβληθεί ποινική καταγγελία. Το εν λόγω σημείο επαφής θα μπορούσε να είναι εκπαιδευμένος αστυνομικός ή επαγγελματίας εκπαιδευμένος να παρέχει βοήθεια στα θύματα (σκ. 29).

Τα κράτη μέλη θα πρέπει, εκτός από την αυτοπρόσωπη καταγγελία, να παρέχουν τη δυνατότητα υποβολής καταγγελιών ηλεκτρονικά ή μέσω άλλων προσβάσιμων και ασφαλών ΤΠΕ για την καταγγελία βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας, τουλάχιστον όσον αφορά τα κυβερνοεγκλήματα της μη συναινετικής κοινοχρησίας υλικού προσωπικής φύσης ή παραποιημένου υλικού, της παρενοχλητικής κυβερνοπαρακολούθησης, της κυβερνοπαρενόχλησης και της κυβερνοϋποκίνησης βίας ή μίσους, που ορίζονται στην παρούσα οδηγία. Τα θύματα θα πρέπει να μπορούν να αναφορτώνουν υλικό σχετικά με την καταγγελία τους, όπως στιγμιότυπα οθόνης της εικαζόμενης βίαιης συμπεριφοράς. (σκ. 30).

Οι ύποπτοι που κατηγορούνται για ήσσονος σημασίας αδικήματα είναι πιθανό να είναι εξίσου επικίνδυνοι με εκείνους που κατηγορούνται για σοβαρότερα αδικήματα, ιδίως σε περιπτώσεις εξ οικείων βίας και παρενοχλητικής παρακολούθησης. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να επανεξετάζουν την ατομική αξιολόγηση σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχουν νέες ανάγκες προστασίας ή υποστήριξης του θύματος που δεν έχουν αντιμετωπιστεί (σκ. 40)

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡ. 315 ΠΚ με αρ. 5 Ν 5172/2025- Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων

Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων αποτελεί καταχρηστική πρακτική εκμετάλλευσης που αφορά τα σεξουαλικά όργανα γυναίκας ή κοριτσιού και πραγματοποιείται με σκοπό τη **διατήρηση και την επιβεβαίωση της κυριαρχίας** επί των γυναικών και των κοριτσιών και την **άσκηση κοινωνικού ελέγχου στη σεξουαλικότητα** των γυναικών και των κοριτσιών. Ενίοτε πραγματοποιείται στο πλαίσιο **γάμων ανηλίκων ή καταναγκαστικών γάμων ή εξ οικείων βίας**. Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων μπορεί να συμβεί ως **παραδοσιακή πρακτική την οποία ορισμένες κοινότητες εφαρμόζουν στα μέλη τους**. Θα πρέπει να καλύπτει τις πρακτικές ακρωτηριασμού που εφαρμόζονται για μη ιατρικούς λόγους, οι οποίες προκαλούν ανεπανόρθωτη και δια βίου ζημία στα θύματα. Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων **προκαλεί ψυχολογικές και κοινωνικές ζημίες**, οι οποίες επηρεάζουν σοβαρά την ποιότητα ζωής του θύματος (αρ. 3 και σκ. 15 της Οδηγίας).

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡ. 315 ΠΚ με αρ. 5 Ν 5172/2025- Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων

Διευρύνεται
η α.υ.

Για πράξεις προ της
29/1/2025 →
εφαρμογή άλλων
διατάξεων (309, 310
κλπ)

Ο όρος «εκτομή» θα πρέπει να αναφέρεται στη μερική ή ολική αφαίρεση της κλειτορίδας και των μεγάλων χειλέων του αιδοίου. Ο όρος «αγκτηριασμός» θα πρέπει να αναφέρεται στη μερική ραφή των μεγάλων χειλέων του αιδοίου με σκοπό το στένεμα του κοιλιακού ανοίγματος. Ο όρος «διενέργεια οποιουδήποτε άλλου ακρωτηριασμού» θα πρέπει να αναφέρεται σε όλες τις άλλες σωματικές αλλοιώσεις των γυναικείων γεννητικών οργάνων (σκ. 15 της Οδηγίας και αιτ' έκθεση Ν 5172/2025).

Στο ρυθμιστικό πεδίο της διάταξης δεν εμπίπτει προφανώς, κάθε επέμβαση ή ιατρική πράξη που γίνεται για ιατρικούς, ανατομικούς ή αισθητικούς λόγους με την ελεύθερη βούληση του υποβαλλόμενου στην επέμβαση του ατόμου. (αιτ. έκθε. Ν 5172/2025)

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΠΑΡ. 3 ΣΤΟ ΑΡ. 330 ΠΚ με αρ. 6 Ν 5172/2025- Καταναγκαστικός γάμος

Ο καταναγκαστικός γάμος είναι μια μορφή βίας που συνεπάγεται σοβαρές παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων, και ειδικότερα των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών στη σωματική ακεραιότητα, την ελευθερία, την αυτονομία, τη σωματική και ψυχική υγεία, τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, την εκπαίδευση και την ιδιωτική ζωή. Η φτώχεια, η ανεργία, τα έθιμα ή ακόμη και οι συγκρούσεις είναι όλοι παράγοντες που ευνοούν τη σύναψη καταναγκαστικού γάμου. Σωματική και σεξουαλική βία και οι απειλές για άσκηση βίας χρησιμοποιούνται συχνά για να αναγκάσουν μια γυναίκα ή ένα κορίτσι να παντρευτεί. Συχνά, το φαινόμενο του καταναγκαστικού γάμου συνοδεύεται από διάφορες μορφές ψυχολογική και σωματικής βίας και εκμετάλλευσης, όπως η γενετήσια εκμετάλλευση. ... Δεδομένου ότι τα θύματα καταναγκαστικού γάμου είναι συχνά ανήλικοι, οι προθεσμίες παραγραφής θα πρέπει να ισχύουν για χρονικό διάστημα επαρκές και ανάλογο προς τη σοβαρότητα του επίμαχου αδικήματος, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική κίνηση της διαδικασίας αφότου το θύμα φτάσει στην ηλικία των 18 ετών (αρ. 4 και σκ. 16 της Οδηγίας).

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΠΑΡ. 3 ΣΤΟ ΑΡ. 330 ΠΚ με αρ. 6 Ν 5172/2025-Καταναγκαστικός γάμος

Θύμα μπορεί να είναι ενήλικας
ή ανήλικος και όχι μόνο
γυναίκα ή κορίτσι

Για πράξεις
προ της
29/1/2025
→ εφαρμογή
των παρ. 1, 2
του αρ. 330
ΠΚ

Ως πλημμέλημα (διακεκριμένη παραλλαγή
του βασικού πλημμελήματος της
παράνομης βίας) που ανήκει στο 18^ο
κεφάλαιο του ΠΚ, η παραγραφή του εκκινεί
από το χρόνο τέλεσης της πράξης για τις
πράξεις που στρέφονται σε βάρος ανηλίκου.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΠΑΡ. 1Α ΣΤΟ ΑΡ. 333 ΠΚ με αρ. 7 Ν 5172/2025- Παρενοχλητική κυβερνοπαρακολούθηση

- Η **κυβερνοβία** μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη φίμωση των γυναικών και την παρεμπόδιση της συμμετοχής τους στην κοινωνία επί ίσοις όροις με τους άνδρες. Η κυβερνοβία επηρεάζει επίσης δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, όπως τα σχολεία και τα πανεπιστήμια, με **αρνητικές συνέπειες για την περαιτέρω εκπαίδευσή τους και την ψυχική τους υγεία, προκαλεί κοινωνικό αποκλεισμό, άγχος και κίνητρο για την πρόκληση αυτοτραυματισμών και μπορεί, σε ακραίες περιπτώσεις, να οδηγήσει σε αυτοκτονία** (αρ. 6, 7 και σκ. 17 τη Οδηγίας).
- Η **παρενοχλητική κυβερνοπαρακολούθηση είναι σύγχρονη μορφή βίας** που συχνά διαπράττεται κατά μελών της οικογένειας ή προσώπων που ζουν στο ίδιο νοικοκυριό με τον δράστη, αλλά διαπράττεται και από πρώην συντρόφους ή γνωστούς. Συνήθως, ο δράστης προβαίνει σε **κατάχρηση της τεχνολογίας για να εντείνει τη συμπεριφορά καταναγκασμού και ελέγχου, τη χειραγώγηση και την παρακολούθηση, αυξάνοντας έτσι τον φόβο, το άγχος και τη σταδιακή απομόνωση του θύματος από φίλους, συγγενείς και συναδέλφους** (αρ. 6, 7 και σκ. 21 της Οδηγίας).

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΠΑΡ. 1Α ΣΤΟ ΑΡ. 333 ΠΚ με αρ. 7 Ν 5172/2025- Παρενοχλητική κυβερνοπαρακολούθηση

Θύμα μπορεί να είναι
ενήλικας ή ανήλικος και
όχι μόνο γυναίκα ή
κορίτσι

Για πράξεις
προ της
29/1/2025 →
πιθανή
εφαρμογή της
παρ. 1 του αρ.
333 ΠΚ

Η παρενοχλητική κυβερνοπαρακολούθηση συνίσταται στην παρακολούθηση των κινήσεων και των δραστηριοτήτων του θύματος χωρίς τη συναίνεση ή την άδειά του και παρά την εκπεφρασμένη αντίθετη βούλησή του, μέσω της χρήσης τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) (αιτ. έκθ. Ν 5172/2025)

Στη διατύπωση της παρ. 1^Α ωστόσο, σε αντίθεση με την παρ. 1, δεν περιλαμβάνεται, ως προϋπόθεση, η εκπεφρασμένη αντίθετη βούληση του θύματος.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΠΑΡ. 5 ΣΤΟ ΑΡ. 337 ΠΚ με αρ. 8 Ν 5172/2025- Κυβερνοπαρενόχληση

Οι ελάχιστοι κανόνες σχετικά με το αδίκημα της κυβερνοπαρενόχλησης θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν τη μη ζητηθείσα αποστολή εικόνας, βίντεο ή άλλου παρόμοιου υλικού που απεικονίζει γεννητικά όργανα («κυβερνοεπιδειξιμανία»), όταν η εν λόγω συμπεριφορά ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρή ψυχολογική βλάβη στο πρόσωπο που λαμβάνει το υλικό αυτό. Η κυβερνοεπιδειξιμανία είναι μια κοινή μορφή εκφοβισμού και φίμωσης των γυναικών. (αρ. 5, 7 και σκ. 24 της Οδηγίας).

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΠΑΡ. 5 ΣΤΟ ΑΡ. 337 ΠΚ με αρ. 8 Ν 5172/2025- Κυβερνοπαρενόχληση

Θύμα μπορεί να είναι
ενήλικας ή ανήλικος και
όχι μόνο γυναίκα ή
κορίτσι

Για πράξεις προ της
29/1/2025 → πιθανή
εφαρμογή των παρ. 1,
2, 3, 4 του αρ. 337 ή
του αρ. 333 ΠΚ κλπ

Προστατευόμενο έννομο αγαθό η γενετήσια αξιοπρέπεια
εντός του ψηφιακού περιβάλλοντος του κυβερνοχώρου (αιτ. έκθ.
Ν 5172/2025)

Γεννητικά όργανα (αδιακρίτως)/δυνητικής διακινδύνευσης (όχι της τιμής,
αλλά του αισθήματος ασφάλειας και της ψυχικής υγείας του θύματος).

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΠΑΡ. 2 Α ΣΤΟ ΑΡ. 184 ΠΚ με αρ. 9 Ν 5172/2025- DOXING

Οι ελάχιστοι κανόνες που αφορούν το αδίκημα της κυβερνοπαρενόχλησης θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν κανόνες για τις καταστάσεις στις οποίες οι πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα του θύματος καθίστανται προσβάσιμες στο κοινό μέσω τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ), χωρίς τη συναίνεσή του, **με σκοπό να υποκινηθούν άλλα πρόσωπα να του προκαλέσουν σωματική ή σοβαρή ψυχολογική βλάβη («doxing»)** (αρ. 8 και σκ. 24 της Οδηγίας).

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΠΑΡ. 2Α ΣΤΟ ΑΡ. 184 ΠΚ με αρ. 9 Ν 5172/2025- DOXING

Θύμα μπορεί να είναι
ενήλικας ή ανήλικος και
όχι μόνο γυναίκα ή
κορίτσι

Για πράξεις προ της
29/1/2025 → πιθανή
εφαρμογή των διατάξεων
για την προστασία
προσωπικών δεδομένων ή
περί ηθικής αυτουργίας κλπ

Η ρύθμιση αυτή αντιμετωπίζει σύγχρονα φαινόμενα ψηφιακής βίας, όπου το ψηφιακό περιβάλλον γίνεται πεδίο εκφοβισμού και επιθέσεων. Η εύκολη και ταχεία διάδοση της ρητορικής μίσους στον ψηφιακό κόσμο ενισχύεται από το φαινόμενο της άρσης των αναστολών στο διαδίκτυο, καθώς η εικαζόμενη ανωνυμία και η αίσθηση της ατιμωρησίας μειώνουν τις αναστολές των ανθρώπων να επιδεικνύουν τις προαναφερθείσες συμπεριφορές (αιτ. έκθ. Ν 5172/2025)

Υπερχειλούς υ.υ. , δεν απαιτείται και έχει λάβει χώρα η υποκίνηση των άλλων προσώπων.

ΘΥΜΑ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ – αρ. 1 παρ. 3 Ν 3500/2006

Μέλος της οικογένειας (αρ. 1 παρ. 3 Ν 3500/2006) .

Το μέλος, στην οικογένεια του οποίου τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, κατά τα άρθρα 299, 311, 336 και 338 ΠΚ (αρ. 1 παρ. 3 Ν 3500/2006).

Ο ανήλικος, μέλος της οικογένειας, ενώπιον του οποίου τελείται μία από τις αξιόποινες πράξεις της παρούσας (αρ. 1 παρ. 3 Ν 3500/2006).

Πρόσωπο που δέχεται τις υπηρεσίες φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας στον οποίο ο δράστης εργάζεται. (Η σχετική πρόβλεψη υπήρχε μόνο στα άρθρα 6 (σωματική βλάβη), 9 (προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας) ενώ τώρα εφαρμόζεται σε όλα τα αδικήματα (και απειλή, παράνομη βία κλπ) (αρ. 21 παρ. 2 Ν 5172/2025) .

Ο ΑΝΗΛΙΚΟΣ ΩΣ ΘΥΜΑ

Πράξεις
ενδοοικογενει
ακής βίας σε
βάρος του
ανηλίκου

Πράξεις
ενδοοικογενει
ακής βίας
τελούμενες
ενώπιον του
ανηλίκου

Ανήλικος ή
ενήλικας που
αναπαράγει
την βία που
δέχθηκε
άμεσα ή
έμμεσα

A) Πράξεις που τελούνται σε βάρος του ανηλίκου.

- I) Άρθρο 312 παρ. 1 νΠΚ και νυν ισχύον (ανηλίκου γενικά, όχι απαραίτητα μέλους της οικογένειας).
- II) Άρθρο 330 παρ. 2 νΠΚ και νυν ισχύον (ανηλίκου γενικά, όχι απαραίτητα μέλους της οικογένειας).
- III) Άρθρο 333 παρ. 2 νΠΚ και νυν ισχύον (ανηλίκου γενικά, όχι απαραίτητα μέλους της οικογένειας).
- IV) Άρθρο 6 παρ. 1 ή 3 α Ν 3500/2006 (ανηλίκου μέλους της οικογένειας)
- V) Άρθρο 7 παρ. 1 α και 2 α Ν 3500/2006 (ανηλίκου μέλους της οικογένειας)
- VI) Άρθρο 9 παρ. 2 α Ν 3500/2006 (ανηλίκου μέλους της οικογένειας).

Β) Πράξεις βίας που τελούνται σε βάρος άλλων, ενώπιον του ανηλίκου.

- I) Άρθρο 312 παρ. 3 νΠΚ (προ της τροπ. με Ν 5090/24) (ενώπιον ανηλίκου γενικά, όχι απαραίτητα μέλους της οικογένειας).
- II) Άρθρο 6 παρ. 3 β Ν 3500/2006 (εξ αρχής) (ενώπιον ανηλίκου μέλους της οικογένειας).
- III) Άρθρο 7 παρ. 1 Ν 3500/2006 (μετά το Ν 5090/24) (αναφέρεται ενώπιον ανηλίκου, **χωρίς να προσδιορίζεται εάν αυτός πρέπει να είναι μέλος της οικογένειας**).
- IV) Άρθρο 7 παρ. 2 Ν 3500/2006 (μετά το Ν 5090/24) (αναφέρεται ενώπιον ανηλίκου, **χωρίς να προσδιορίζεται εάν αυτός πρέπει να είναι μέλος της οικογένειας**).
- V) Άρθρο 9 παρ. 2 Ν 3500/2006 (μετά το Ν 5090/2024) (αναφέρεται ενώπιον ανηλίκου, **χωρίς να προσδιορίζεται εάν αυτός πρέπει να είναι μέλος της οικογένειας**).

Ο ΑΝΗΛΙΚΟΣ ΩΣ ΘΥΜΑ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΝΠΚ

ΠΡΟ ΤΟΥ Ν 5090/2024 → Στο νΠΚ (αρχική διατύπωση): Στα άρθρα 312, 330, 333 →

Α) Τιμωρούνται πράξεις που περιγράφονται στα άρθρα 312, 330, 333, που τελούνται σε βάρος ανηλίκων, των οποίων την επιμέλεια ή την προστασία είχε αναλάβει ο δράστης και οι οποίοι συνοικούσαν με τον δράστη ή συνδέονταν με αυτόν με σχέση εργασίας ή υπηρεσίας .

Β) Αρ. 312 παρ. 3 νΠΚ: τιμωρούνται πράξεις που περιγράφονται στο άρθρο 312 παρ. 1^α , όταν τελούνται ενώπιον ανηλίκου (ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: σε βάρος ανηλίκου της παρ. 1 (;).

ΜΕΤΑ ΤΟ Ν 5090/2024 → τροποποιήθηκαν οι σχετικές διατάξεις, καθώς βούληση του νομοθέτη είναι πλέον για κάθε περίπτωση ενδοοικογενειακής βίας ο εφαρμοστής να ανατρέχει αποκλειστικά στις ειδικές διατάξεις του Ν 3500/2006 και τα άρθρα 312, 330 και 333 του Ποινικού Κώδικα θα εφαρμόζονται μόνο όταν βλάπτεται ανήλικο ή πρόσωπο που δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του και εκείνο δεν εμπίπτει ως θύμα ενδοοικογενειακής βίας στο ρυθμιστικό πεδίο του ν 3500/2006.

Άρθρο 6 παρ. 3 Ν 3500/2006: αντιμετωπίζεται ως παθών ο ανήλικος, μέλος της οικογένειας, ο οποίος δεν δέχθηκε μεν ο ίδιος σωματική βία από τον υπαίτιο, αλλά η πράξη της σωματικής βλάβης μεταξύ μελών της ίδια οικογένειας τελέσθηκε **ενώπιόν του**.

Τυποποίηση ιδιαίτερου αδικήματος, το οποίο τιμωρούνταν έως την 30/4/2024 με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Ήδη με το Ν 5090/2024 η απειλούμενη ποινή γίνεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

***: Με το Ν 5090/24: ενώ η «ενώπιον του ανηλίκου» τέλεση υπήρχε μόνο στο άρθρο 6 , ήδη τίθεται και στα άρθρα 7 και 9 (δηλαδή τυποποιείται ως αδίκημα πλέον και η τέλεση απειλής ή παράνομης βίας ή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας ενώπιον ανηλίκου- με την επισημείωση ότι στο άρθρο 6 γίνεται λόγος για «ανήλικο μέλος της οικογένειας», ενώ στα άρθρα 7 και 9 απλώς για «ανήλικο»).

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ («ΑΝΗΛΙΚΟΣ»/ «ΑΝΗΛΙΚΟΣ, ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ») ΣΤΑ ΑΡ. 6, 7, 9; →

- Στην αιτ. εκθ. του Ν 5090/24 για την τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 αναφέρεται ότι «με την επέκταση της αντικειμενικής υπόστασης του εν λόγω αδικήματος και στις περιπτώσεις που οι αντίστοιχες αξιόποινες πράξεις τελούνται ενώπιον ανηλίκου, **αποσκοπεί στην προστασία των ανηλίκων που γίνονται μάρτυρες στο οικογενειακό τους περιβάλλον** τέτοιων συμπεριφορών, οι οποίες επιδρούν αρνητικά στην ψυχοκοινωνική εξέλιξή τους και αναπαράγουν το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας».
- Παρόμοια αιτιολογία και για την τροποποίηση του αρ. 9^α παρ. 2 («...επέκταση της αντικειμενικής υπόστασης του εν λόγω αδικήματος και στις περιπτώσεις που οι αντίστοιχες αξιόποινες πράξεις **τελούνται ενώπιον ανηλίκου, αποσκοπεί στην προστασία των ανηλίκων που γίνονται μάρτυρες στο οικογενειακό τους περιβάλλον** τέτοιων συμπεριφορών,...»)

«ΕΝΩΠΙΟΝ ΑΝΗΛΙΚΟΥ» 1/2

Ερμηνεία της λέξης «ενώπιον» : απαιτείται τοπική εγγύτητα ή μπορεί ο ανήλικος να είναι σε απομακρυσμένο τόπο ; (πχ σε τηλεφωνική επικοινωνία με τον ένα γονέα να αντιληφθεί μία επίθεση από τον άλλο γονέα εναντίον του συνομιλητή του;).

Εφόσον σκοπός του νόμου είναι η προστασία της ψυχικής υγείας του ανηλίκου, η τοπική εγγύτητα δεν είναι το μόνο στοιχείο που καθορίζει το «ενώπιον»: η τεχνολογική εξέλιξη διαμόρφωσε τις σχέσεις κατά τρόπον ώστε και μία οπτικοακουστική επικοινωνία (πχ μέσω skype ή άλλων εφαρμογών) να έχει την ίδια περίπου επίδραση όπως και αυτή που πραγματοποιείται σε άμεση τοπική εγγύτητα.

«ΕΝΩΠΙΟΝ ΑΝΗΛΙΚΟΥ» 2/2

Η ενώπιον του ανηλίκου τέλεση της πράξης προϋποθέτει ο τελευταίος να αντιλαμβάνεται την τέλεση; Πχ βρέφος λίγων ημερών ή νήπιο που κοιμάται ή ανήλικος με νοητική δυσκολία κλπ

Το ζήτημα δεν είναι τόσο προφανές και οπωσδήποτε απαιτείται προσέγγιση με τη βοήθεια ειδικών επιστημόνων, είναι όμως κοινή γνώση, όπως αναφέρεται και στην αιτ. έκθεση του Ν 3500/2006, ότι « οι πράξεις ενδοοικογενειακής βίας επιδρούν αρνητικά στην ψυχοκοινωνική εξέλιξη των ανηλίκων , με κίνδυνο το φαινόμενο να διαιωνίζεται»

ΕΡΩΤΗΜΑ: ΠΟΣΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ ΤΕΛΟΥΝΤΑΙ;

Προ του Ν 5090/2024 κατά τη μάλλον ορθότερη άποψη → Συρροή: Τα αδικήματα που διαπράττονται είναι διαφορετικά, όσα είναι και τα μέλη της οικογένειας που προσβάλλονται (το μέλος ή τα μέλη που υπέστησαν τη σωματική βλάβη και ο ανήλικος ενώπιον του οποίου τελέσθηκε η πράξη).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΥΡΡΟΗΣ 1/2

Αιτιολογική έκθεση Ν 3500/2006 : «είναι πρωτοποριακή η αντιμετώπιση των ανηλίκων ως **θυμάτων ενδ. βίας** ακόμα και όταν οι σχετικές πράξεις δεν στρέφονται άμεσα εναντίον τους, αλλά τελούνται ενώπιόν τους.»

Προστατευόμενα αγαθά: **προσωπικά** (σωματική ακεραιότητα, υγεία, προσωπική ελευθερία, γενετήσια ελευθερία, γενετήσια αξιοπρέπεια). Άρα όταν **περισσότεροι παθόντες** → **αληθής κατ'ιδέαν συρροή**, ήτοι περισσότερα εγκλήματα.

Η εγκληματική συμπεριφορά που στρέφεται και εναντίον του ανηλίκου προσβάλλει το **έννομο αγαθό της ψυχικής υγείας του ανηλίκου**, ήτοι διακριτό (**διαφορετικό**) έννομο αγαθό από αυτό που προσβάλλει πχ μία σωματική βλάβη με παθόντα τον ένα γονέα (σωματική ακεραιότητα).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΥΡΡΟΗΣ 2/2

Η απειλούμενη ποινή (προ της τροποποίησης με Ν 5090/2024) για το αδίκημα ενδ. σωμ. βλάβης που τελέσθηκε ενώπιον ανηλίκου, ήταν Φ τουλ. 1 έτους, δηλ. **όμοια** με το αδίκημα της ίδιας της σωματικής βλάβης → από αυτό παρέπεται ότι επρόκειτο για άλλο αδίκημα, διότι, εφόσον τιμωρούνταν με την ίδια ποινή, δεν θα μπορούσε να νοηθεί ως διακεκριμένη παραλλαγή του ίδιου αδικήματος.

Ζήτημα ανακύπτει με την αύξηση της ποινής (Φ τουλ. 2 έτη) μετά την τροποποίηση με το Ν 5090/2024 (: μήπως και ο ίδιος ο νομοθέτης «υποννοεί» ένα έγκλημα;)

...ΑΛΛΑ... ΜΕΤΑ ΤΟ Ν 5090/24

Με τις τροποποιήσεις που σημειώθηκαν με Ν 5090/2024:

→ Α) προβλέφθηκαν ειδικές α.υ. για τις πράξεις που τελούνται **ενώπιον ανηλίκου** και στα αδικήματα των αρ. 7 και 9. (Οι σχετικές συμπεριφορές δεν περιέχονταν στα άρθρα 330 και 333 νΠΚ).

→ Β) Στις ως άνω α.υ. πράγματι οι ποινές που απειλούνται για τις πράξεις της παράνομης βίας, της απειλής και της προσβολής γενετήσιας αξιοπρέπειας είναι αυξημένες σε σχέση με τις αντίστοιχες των βασικών αδικημάτων, στοιχείο που εκ πρώτης όψεως ίσως επιτρέπει την κρίση ότι στις ενώπιον ανηλίκου τελεσθείσες πράξεις συναξιολογούνται και οι δύο προσβολές και, άρα, πρόκειται για **διακεκριμένη παραλλαγή του βασικού αδικήματος**.

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΩΣΤΟΣΟ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ: η σκέψη 13 της Οδηγίας 2024/1385 , που ενσωματώθηκε με το Ν 5172/2025, αποκαλύπτει ευθέως ότι οι ανήλικοι αυτοί υφίστανται βλάβη και μάλιστα απροσδιορίστων διαστάσεων

«Λόγω της ευάλωτης θέσης τους, όταν τα παιδιά καθίστανται μάρτυρες εξ οικείων βίας, αυτό μπορεί να αποβεί καταστροφικό για αυτά. Τα παιδιά που καθίστανται μάρτυρες εξ οικείων βίας εντός της οικογένειας ή της οικιακής μονάδας υφίστανται συνήθως άμεση ψυχολογική και συναισθηματική βλάβη που επηρεάζει την ανάπτυξή τους και διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο σωματικών και ψυχικών ασθενειών, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Η αναγνώριση ότι τα παιδιά που έχουν υποστεί βλάβη, η οποία προκλήθηκε άμεσα όταν κατέστησαν μάρτυρες εξ οικείων βίας, είναι και τα ίδια θύματα αποτελεί σημαντικό βήμα για την προστασία των παιδιών που υποφέρουν λόγω της εξ οικείων βίας.»

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ 1 (πράξεις)

Αν: δύο αυτοτελή αδικήματα →

- → Όσοι είναι οι ανήλικοι, τόσα θα είναι και τα περαιτέρω αδικήματα (πέραν της βασικής σωματικής βλάβης) που διαπράττονται.

Αν: επιβαρυντική περίπτωση του βασικού πλημμελήματος του αρ. 6 παρ. 1 α →

- → Διαπράττεται ένα έγκλημα → Μία ποινή, η οποία θα εκτιμηθεί με τα κριτήρια του άρθρου 79 ΠΚ.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ (ποινές)

Αν: δύο αυτοτελή αδικήματα →

- → Δύο ποινές. Αν χωρίς ελαφρυντικά, είναι βέβαιον ότι η συνολική ποινή θα υπερβεί τα 2 έτη → Απαγόρευση μετατροπής, αναστολής κλπ. (άρ. 10 Α παρ. 2)

Αν: επιβαρυντική περίπτωση του βασικού πλημμελήματος του αρ. 6 παρ. 1 α →

- → Μία ποινή. Και χωρίς ελαφρυντικά, μπορεί, εφόσον η ποινή δεν είναι ανώτερη των 2 ετών, να μετατραπεί κλπ.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ ΦΥΛΑΚΙΣΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΤΩΝ 2 ΕΤΩΝ

Αιτ. έκθεση Ν 5172/2025 για το άρθ. 10 Α παρ. 2 Ν 3500/2006 : « Στην παρ. 2, σε αναλογία με άλλες ισχύουσες διατάξεις όπως λ.χ. το άρθρο 41ΣΤ του ν. 2725/1999 (Α' 121), περί της καταπολέμησης της αθλητικής βίας, κρίθηκε σκόπιμη η νομοθετική παρέκκλιση προς το αυστηρότερο των διατάξεων των άρθρων 80Α, 104Α και 99 επ. του Ποινικού Κώδικα και 497 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), με την άμεση πραγματική εκτέλεση κάθε δικαστικώς επιβαλλόμενης ποινής **(ακόμα και συνολικής)** που υπερβαίνει τα δύο (2) έτη, χωρίς δυνατότητα μετατροπής ή αναστολής της με κανέναν τρόπο.»

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ: να αφορά σε αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ 3 (παραγραφή)

Αν: δύο αυτοτελή αδικήματα →

- → Το εξ αυτών τελούμενο σε βάρος του ανηλίκου θα έχει διαφορετικό χρόνο παραγραφής, ο οποίος εκκινεί μετά 1 έτος από την ενηλικίωση του ανηλίκου (αρ. 16 Ν 3500/2005 και 113 παρ. 4 ΠΚ).

Αν: επιβαρυντική περίπτωση του βασικού πλημμελήματος του αρ. 6 παρ. 1 α →

- → Ο χρόνος παραγραφής του αδικήματος θα κριθεί, προφανώς, ενιαία και θα εκκινεί από την ημέρα τέλεσης της πράξης.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ 4 (ποιν. διαμεσολάβηση)

Αν: δύο αυτοτελή αδικήματα →

- → Η ποινική διαμεσολάβηση θα πρέπει να καταλαμβάνει και τον ανήλικο, όπως αυτός μπορεί να εκπροσωπείται .

Αν: επιβαρυντική περίπτωση του βασικού πλημμελήματος του αρ. 6 παρ. 1 α →

- → Η ποινική διαμεσολάβηση θα ενεργείται μόνο μεταξύ δράστη και ενηλίκου παθόντος.

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΑΝΗΛΙΚΟΥ ΤΕΛΕΣΗ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ (;)

Αρ. 6 παρ. 3 Ν 3500/2006: «Αν η πράξη της παρ. 1 τελέσθηκε σε βάρος εγκύου ή σε βάρος μέλους της οικογένειας, το οποίο, από οποιαδήποτε αιτία, είναι ανίκανο να αντισταθεί ή αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και αν φέρει και τα χαρακτηριστικά του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών.»

- Αν ο όρος «πράξη» αναφέρεται επίσης στην «πράξη της παρ. 1», τότε η ενώπιον του ανηλικού τέλεση κακουργήματος ενδ. βίας φαίνεται να βρίσκεται εκτός νομοθετικής επιλογής (αντιφατικό;)
- Αν όμως, ορθότερα, με τον όρο «πράξη» εννοούνται και οι πράξεις της παρ. 2, ήτοι και κακουργήματα, τότε είναι προφανές ότι πρόκειται για αυτοτελές έγκλημα (έτσι δίνεται απάντηση και στο ερώτημα αν ένα αδίκημα ή συρροή).

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Στη νομολογία μάλλον επικρατεί η άποψη ότι η πράξη ενδοοικογενειακής βίας που τελείται ενώπιον ανηλίκου δεν συνιστά διαφορετικό αδίκημα, αλλά διακεκριμένη παραλλαγή του βασικού → ήτοι ένα έγκλημα (ΤριμΕφΠλημΑθ 1535/2023, το οποίο, ωστόσο, δικάζον σε 2^ο βαθμό, δεν θα μπορούσε, υιοθετώντας την εδώ υποστηριζόμενη θέση, να χειροτερεύσει τη θέση του Κ και να καταδικάσει αυτόν για δύο πράξεις, ενώ η εκκαλουμένη είχε επιβάλει μία ποινή- βλ. σχετική ΑΠ 1364/2024).

ΑΡΘΡΟ 16 Ν 3500/2006- Η ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

ΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ: Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος στρέφονται κατά ανηλίκου, η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωσή του.

ΜΕΤΑ ΤΟ Ν 4135/2018: Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος στρέφονται κατά ανηλίκου, η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του θύματος και για 1 έτος μετά, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα και για 3 έτη μετά, εφόσον πρόκειται για κακούργημα.

ΜΕΤΑ ΤΟ Ν 5090/2024: Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος στρέφονται κατά ανηλίκου, η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής αναστέλλεται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα.

ΑΡΘΡΟ 113 ΠΚ - Η ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

πΠΚ (μετά το Ν 3625/2007)→ Αναστολή παραγραφής συγκεκριμένων εγκλημάτων (κατά προσωπικής , γενετήσιας ελευθερίας) για 1 ή 3 έτη από την ενηλικίωση αναλόγως της διάκρισης σε πλημμελήματα ή κακουργήματα.

νΠΚ (προ του Ν 4855/2021)→ Αναστολή παραγραφής **μόνο των κακουργημάτων**, που τελούνται σε βάρος ανηλίκων, ως την ενηλικίωσή του. (ΌΧΙ ΤΩΝ ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΩΝ)

ΜΕΤΑ ΤΟ Ν 4855/2021→ Αναστολή παραγραφής **όλων ανεξαιρέτως των κακουργημάτων** , που τελούνται σε βάρος ανηλίκων, ως την ενηλικίωσή του.

ΚΑΙ αναστολή παραγραφής συγκεκριμένων εγκλημάτων (κατά προσωπικής , γενετήσιας ελευθερίας) για 1 ή 3 έτη από την ενηλικίωση αναλόγως της διάκρισης σε πλημμελήματα ή κακουργήματα.

ΤΙ ΑΛΛΑΞΕ ΜΕ ΤΟ Ν 5090/2024;

Άρ. 113 παρ. 4 ΠΚ , όπως ισχύει μετά το **Ν 4855/2021** «Η προθεσμία της παραγραφής των κακουργημάτων που στρέφονται κατά ανηλίκου αρχίζει από την ενηλικίωση του θύματος. Η προθεσμία της παραγραφής των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 323Α, 324 και στο 19ο Κεφάλαιο του Ειδικού Μέρους του παρόντος Κώδικα, όταν αυτά στρέφονται κατά ανηλίκου, αρχίζει ένα (1) έτος μετά από την ενηλικίωση του θύματος, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα, και τρία (3) έτη μετά την ενηλικίωση, εφόσον πρόκειται για κακούργημα.» Η παραπομπή αδιακρίτως στην παρ. 4 του άρθρου 113 ΠΚ εγείρει το ερώτημα αν αφορά στο εδάφιο α ή στο εδάφιο β.

Ως πρώτη σκέψη επιτρέπεται ότι, εφόσον προ του Ν 5090/2024, η διατύπωση του αρ. 16 ήταν όμοια με αυτήν του εδ. β της παρ. 4 του αρ. 113, άρα η νέα μορφή του αρ. θα παραπέμπει πλέον στο εδ. α .

Ωστόσο, αν ληφθεί υπόψη η αιτιολογική σκέψη του Ν 5090/2024 ότι η τροποποίηση έχει στόχο την «πλήρη εναρμόνιση» με τη σχετική διάταξη του αρ. 113 ΠΚ, μπορεί να υποστηριχθεί ότι πλέον και τα αδικήματα ενδ. βίας σε βάρος ανηλίκου ακολουθούν την παραγραφή με τις διακρίσεις και των δύο εδαφίων της παρ. 4 του αρ. 113 ΠΚ:

→ Αν πρόκειται για κακούργημα των άρθρων 6 παρ. 2 β, γ , 4 Ν 3500/2005 και 311 της απόπειρας 299 ΠΚ, εφαρμόζεται το εδ. α , ενώ

→ Αν πρόκειται για τα λοιπά εγκλήματα , εφαρμόζεται το εδ. β.

* ΕΡΩΤΗΣΗ: για το τετελεσμένο αδίκημα του αρ. 299 ΠΚ θα υπάρχει αντίστοιχη αναστολή της παραγραφής ως την υποθετική ενηλικίωση του θύματος ;

ΚΑΘ' ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΑΝΗΛΙΚΟ ΘΥΜΑ

Για την στοιχειοθέτηση της α.υ. δεν απαιτείται να αποδειχθεί ότι αυτό υπέστη συγκεκριμένη βλάβη ψυχικής υγείας (πχ. τρόμο ή στρες ή ταραχή ή απλώς εξοικείωση με βίαιες συμπεριφορές κλπ) → τεκμήριο ότι ούτως ή άλλως τέτοια βλάβη υφίσταται.

Η ΨΥΧΙΚΗ ΒΛΑΒΗ ΩΣ ΒΛΑΒΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Βλάβη της υγείας δεν είναι μόνο η κάκωση ή βλάβη του σώματος, αλλά και η **ψυχική βλάβη**, την οποία ο νόμος θεωρεί βέβαιο ότι υφίσταται ο ανήλικος, ενώπιον του οποίου τελείται μία τέτοια εγκληματική πράξη.

Άρθρο 4: «Επί ασκήσεως σωματικής **ή ψυχολογικής βίας** (προστέθηκε με Ν 5090/2024) σε βάρος ανηλίκου, στο πλαίσιο της ανατροφής του, εφαρμόζεται το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα.»

Η βλάβη της ψυχικής υγείας ρητά αναφέρεται στο άρθρο 312 πΠΚ, καθώς και στο άρθρο 312 παρ. 4 νΠΚ, ενώ ως τέτοια αναγνωρίζεται και η διανοητική πάθηση ή βλάβη της διάνοιας (άρθρα 310 πΠΚ και 310 νΠΚ). Η ψυχική βλάβη (ψυχική- πνευματική διαταραχή) είναι αποδεκτό ότι εντάσσεται στην έννοια της βλάβης υγείας (**ΑΠ 1659/2003**).

Η πρόκληση ψυχικής διαταραχής συνιστά σωματική βλάβη εφόσον συνδυάζεται με ψυχοσωματικές διαταραχές, τέτοιες που να θεωρούνται παθολογικές (**ΑΠ 588/2024, 402/2001**).

ΕΞΟΜΟΙΩΣΗ ΤΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ ΠΟΝΟΥ ΙΚΑΝΟΥ ΝΑ ΕΠΙΦΕΡΕΙ ΣΟΒΑΡΗ ΨΥΧΙΚΗ ΒΛΑΒΗ ΜΕ ΤΗ ΒΑΡΙΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗ Ή ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΠΑΘΗΣΗ=ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΑ (αρ. 6 παρ. 2 β,γ, 4)

Άρθρο 6 παρ. 2.: «Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου είναι δυνατόν να προκαλέσει στο θύμα κίνδυνο για τη ζωή του ή βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών. Αν επακολουθήσει βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών. Αν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχθηκε το αποτέλεσμα της πράξης του, τιμωρείται με κάθειρξη.»

Άρθρο 6 παρ. 4.: «Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου συνιστά μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης, επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη.»

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Στο αρ. 312 παρ. 3 νΠΚ (προ της τροπ. με αρ. 47 Ν 5090/2024), η διατύπωση «Με την πρόκληση σωματικής βλάβης σε βάρος ανηλίκου κατά την παράγραφο 1 στοιχείο α' εξομοιώνεται και η τέλεση των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων ενώπιον ανηλίκου» εισήγαγε ένα **τεκμήριο βλάβης** του ανηλίκου, χωρίς να χρειαζόταν να αποδειχθεί σε τι συνίστατο αυτή η βλάβη.

ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΝΑΚΡΙΣΗΣ

Άρθρο 10 Α παρ. 5 β Ν 3500/2006: Η διαδικασία του άρθρου 309 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, περί περάτωσης κύριας ανάκρισης, κατ' εξαίρεση εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κακουργημάτων του παρόντος νόμου, **ανεξαρτήτως του καθ' ύλην δικαστηρίου παραπομπής.**

→ ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο: Εάν πράγματι καταλαμβάνει και τα κακουργήματα του άρθρου 1 παρ. 1 , απαιτείται να υπάρχει σχετική αναφορά στην ασκηθείσα ποινική δίωξη;

→ Ορθότερη η θέση ότι δεν απαιτείται η σχετική αναφορά του Ν 3500/2006 στην άσκηση της ποινικής δίωξης, αρκεί να πρόκειται για τέτοιο αδίκημα.

→ ΕΡΩΤΗΜΑ 2^ο: Ποια είναι τα «κακουργήματα του παρόντος νόμου»; Η αναφορά καταλαμβάνει τα κακουργήματα του άρθρου 6 ή και αυτά του άρθρου 1 παρ. 1 (299, 311, 336 και 338 ΠΚ, εφόσον αυτά τελούνται σε βάρος μέλους της οικογένειας) ;

«ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΤΟΥ ΚΑΘ' ΎΛΗΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ»

Προφανής η αναφορά στο ΜΟΔ, καθώς αυτό το δικαστήριο είναι το καθ' ύλην αρμόδιο, όχι μόνο για τα κακουργήματα του άρθρου 6, αλλά και γι' αυτά του ΠΚ που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 .

→ **Παράκαμψη** του κανόνα του άρθρου 309 ΚΠΔ, ότι η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται υπό την προϋπόθεση ότι η υπόθεση **ανήκει στην αρμοδιότητα του μονομελούς ή τριμελούς εφετείου** και, άρα, αδικήματα αρμοδιότητας ΜΟΔ δεν παραπέμπονται με τη διαδικασία αυτή.

→ Το επιχείρημα ότι ο νομοθέτης εκφράστηκε στο άρθρο 309 ΚΠΔ και δεν επέλεξε την απευθείας παραπομπή στα αδικήματα ΜΟΔ, άρα δεν μπορεί να εφαρμοστεί η διαδικασία του άρ. 10^Α παρ. 5 β Ν 3500/2006, είναι παντελώς ανίσχυρο: πρόκειται για δύο νόμους ίσης τυπικής ισχύος και επομένως, με βάση τις γενικές αρχές, θα εφαρμοστεί η **ειδικότερη και νεότερη διάταξη** για τα αδικήματα που καταλαμβάνει.

ΠΙΘΑΝΕΣ «ΘΕΣΕΙΣ»

I) Η διάταξη του αρ. 10 Α παρ 5 β αντιστρατεύεται τη βασική επιλογή του αρ. 309 ΚΠΔ να μην παραπέμπεται αδίκημα αρμοδιότητας ΜΟΔ με σύμφωνη γνώμη

Ανίσχυρο επιχείρημα. Η σχετική επιστημονική θέση δεν μπορεί να οδηγήσει στην εξουδετέρωση συγκεκριμένης νομοθετικής ρύθμισης. Εξάλλου μπορεί και με την υπάρχουσα ρύθμιση του αρ. 309 ΚΠΔ να παραπεμφθεί αδίκημα αρμοδιότητα ΜΟΔ με απευθείας κλήση, εφόσον υπάρχει βαρύτερο αδίκημα του 309 ΚΠΔ + ελαφρύτερο αδίκημα ΜΟΔ+ συναφές αδίκημα του άρθρου 187 κλπ ΠΚ)

II) Η διάταξη του άρθρου 10 Α παρ. 5 β βρίσκει εφαρμογή μόνο των «πρωτογενών» κακουρημάτων ενδοοικογενειακής βίας

Δηλαδή μόνο στην περίπτωση των κακουρημάτων του αρ. 6 παρ. 2 β,γ και 4 Ν 3500/2006.

III) Η διάταξη του άρθρου 10 Α παρ. 5 β εφαρμόζεται όχι μόνο για τα κακουρήματα του άρθρου 6, αλλά και για όσα μνημονεύονται στο άρθρο 1 παρ. 1

Δηλαδή και για τα κακουρήματα των άρθρων 299, 311, 336 και 338 ΠΚ, εφόσον θύμα αυτών φέρεται μέλος της οικογένειας ή πρόσωπο που δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, στον οποίο εργάζεται ο δράστης.

«ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΝΟΜΟΥ»

Κατ'ορθότερη εκτίμηση η αναφορά καταλαμβάνει όχι μόνο τα κακούργηματα του άρθρου 6, αλλά και αυτά του άρθρου 1 παρ. 1 (ήτοι τα κακούργηματα των άρθρων 299, 311, 336, 338 ΠΚ που τελούνται σε βάρος μελών οικογένειας ή σε βάρος προσώπου που δέχεται τις υπηρεσίες φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, στον οποίο ο δράστης εργάζεται).

Εξάλλου, όπως προκύπτει και από την αιτιολογική έκθεση του Ν 3500/2006, η παροχή αυξημένης προστασίας στην οικογένεια *«υλοποιείται, εκτός των άλλων ρυθμίσεων, και με την υπαγωγή στην έννοια της ενδοοικογενειακής βίας των εγκλημάτων της ανθρωποκτονίας από πρόθεση και της θανατηφόρας σωματικής βλάβης»*

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ

→ Όλα τα ανωτέρω αδικήματα έχουν κοινό χαρακτηριστικό: τελούνται μεταξύ μελών της οικογένειας ή στο πλαίσιο λειτουργίας φορέα κοινωνικής μέριμνας.

→ Εάν ο λόγος είναι η ταχύτατη «δικαστική εκκαθάριση» των αδικημάτων ενδοοικογενειακής βίας, αυτός ισχύει για όλα τα αδικήματα που καταλαμβάνονται από τις διατάξεις του Ν 3500/2006 (Αιτ. έκθεση Ν 5172/2025: Στην παρ. 5 προβλέπεται, η κατ' απόλυτη προτεραιότητα διεξαγωγή της προδικασίας και της εκδίκασης των υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας. Επιπλέον και για την ταχύτερη παραπομπή και εκδίκαση της υπόθεσης στο ακροατήριο, προβλέπεται η παράκαμψη της ενδιάμεσης χρονοβόρας διαδικασίας των δικαστικών συμβουλίων κατ' εφαρμογή της ισχύουσας διάταξης του άρθρου 309 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Εξάλλου, οι εν λόγω υποθέσεις δεν ενέχουν σοβαρές αποδεικτικές δυσχέρειες και συμπίπτει η βούληση κατηγορούμενου και θύματος, για την ταχεία περάτωση της ψυχοφθόρας προδικασίας και εισαγωγή της υπόθεσης στο δικαστήριο.)

→ Δεν υπάρχουν «πρωτογενή» κακουργήματα ενδ. βίας στο άρθρο 6 Ν 3500/2006, αλλά πρόκειται για διακεκριμένες παραλλαγές των αδικημάτων του ΠΚ.

→ Εάν η αντίρρηση συνίσταται στην ανεπίτρεπτη παράκαμψη του δικαστικού συμβουλίου επί κακουργημάτων αρμοδιότητας ΜΟΔ, η λογική του επιχειρήματος κλονίζεται σοβαρά, καθώς και το κακούργημα του αρ. 6 υπάγεται στην αρμοδιότητα ΜΟΔ.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚ. ΟΥΣΙΑΣ

Υπέρ της εφαρμογής του αρ. 10 Α παρ. 5 β Ν 3500/2006 το 95/2025 ΣυμβΠλημΑιτωλ, το οποίο κήρυξε εαυτόν αναρμόδιο να αποφανθεί κατ'άρθρο 308, δεχόμενο ότι θα έπρεπε να εφαρμοστεί η διάταξη του αρ. 309 σε ανακριτική δικογραφία με ασκηθείσα π.δ. για το αρ. 312 ΠΚ και ήδη άρ. 6 παρ. 2 γ Ν 3500/2006. Ασκήθηκε έφεση κατά του βουλεύματος από τον εισεφ. ΑΝΤΙΘ. το ΣυμβΕφΔυτΣτερΕλλ. **11/2025: αρμόδιο το συμβούλιο πλημμελειοδικών κατ'άρθρο 308 ΚΠΔ).**

Περάτωση της ανάκρισης στα κακουργήματα του Ν 3500/2006 μετά την προσθήκη του άρθρου 10 Α: η κύρια ανάκριση στα κακουργήματα του άρθρου 1 παρ. 1 Ν 3500/2006 (βιασμός, απόπειρα ανθρωποκτονίας συντρόφου κατά τη διάρκεια της συμβίωσης) καθώς και στα ήσσονος σημασίας συναφή κακουργήματα, περατώνεται με τη διαδικασία του άρθρου 10^Α παρ. 5 β Ν 3500/2006 και 309 ΚΠΔ (ΣυμβΠλημΑθ 944/2025). Ομοίως το ΣυμβΠλημΠειρ. 832/2025 (κηρύχθηκε εαυτό αναρμόδιο για βιασμό συντρόφου).

Κατά της εφαρμογής του αρ. 10 Α παρ. 5 β Ν 3500/2006 έχουν επιστρατευτεί επιχειρήματα ουδόλως πειστικά, κινούμενα όχι στο πεδίο πχ αντισυνταγματικότητας της διάταξης, αλλά της επιστημονικής διαφωνίας με τις νομοθετικές επιλογές (πχ ότι με την ρύθμιση αυτή παρακάμπτονται βασικές αξίες του ποινικοδικονομικού μας συστήματος, επιχείρημα, που ανήκει στον προ της νομοθέτησης επιστημονικό διάλογο, εκφεύγοντας από την ερμηνευτική προσέγγιση της ρύθμισης).

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ- η ΑΠ 630/2026

Στα «κακουργήματα του παρόντος νόμου», που αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 10 Α παρ.5 εδ.β' του Ν.3500/2006, περιλαμβάνονται όλα τα κακουργήματα στα οποία αναφέρεται ο Ν. 3500/2006 , δηλαδή και αυτά που μνημονεύονται στο άρθρο 1 παρ.1, επομένως και τα κακουργήματα των άρθρων 299, 311, 336 και 338 ΠΚ, εφόσον θύμα αυτών φέρεται μέλος της οικογένειας ή πρόσωπο που δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, στον οποίο εργάζεται ο δράστης και δεν περιλαμβάνονται μόνο τα κακουργήματα των οποίων η νομοτυπική μορφή περιγράφεται στον ίδιο νόμο, δηλαδή τα κακουργήματα του άρθρου 6 αυτού και η δικονομική μεταχείριση όλων αυτών των κακουργημάτων, τα οποία αναφέρονται ρητά ως κακουργήματα ενδοοικογενειακής βίας, θα είναι όμοια.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

«Οι εντολές προστασίας μπορούν να περιλαμβάνουν την απαγόρευση της πρόσβασης του δράστη ή του υπόπτου σε ορισμένες τοποθεσίες, της προσέγγισης του θύματος ή των εξαρτώμενων προσώπων σε απόσταση μικρότερη από την προκαθορισμένη ή της επικοινωνίας μαζί του, μεταξύ άλλων με τη χρήση επιγραμμικών διεπαφών. Οι εντολές προστασίας μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν την απαγόρευση της κατοχής πυροβόλων ή θανατηφόρων όπλων, όπου απαιτείται. Οι επείγουσες εντολές απαγόρευσης, οι εντολές περιορισμού ή οι εντολές προστασίας θα πρέπει να εκδίδονται είτε για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα είτε έως ότου τροποποιηθούν ή καταργηθούν» (σκ. 45 της Οδηγίας).

ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Είτε ως μέτρο προστασίας του θύματος σε κάθε στάδιο της διαδικασίας (αρ. 18)

Είτε ως παρεπόμενη ποινή από το δικαστήριο, το οποίο καθορίζει και τη διάρκειά τους, χωρίς δυνατότητα αναστολής (αρ. 10 Α παρ. 2)

ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ – ΑΡ. 18

Αρμόδιο όργανο

- 1) Δικαστήριο
- 2) Ανακριτής
- 3) Δικαστικό Συμβούλιο
- 4) Εισαγγελέας

Στις 3 πρώτες περιπτώσεις κατά κανόνα έχει ήδη ασκηθεί η ποινική δίωξη. Στην 4^η ο εισαγγελέας μπορεί να τους επιβάλει και κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης. Ωστόσο το δικαστικό συμβούλιο μπορεί να επιληφθεί και στην προκαταρκτική εξέταση, αν ασκηθεί προσφυγή κατά της εισαγγελικής διάταξης

Ενδεικτική η απαρίθμηση στο άρθρο 18

Γνώμονας η
προστασία της υγείας
του φερόμενου ως
θύματος

Επιβάλλονται περιορισμοί στην κίνηση
του κατηγορουμένου- υπόπτου, αλλά
και κάθε πρόσφορο μέτρο, βάσει
κριτηρίων

Δυνατότητα άσκησης
προσφυγής κατά της
εισαγγελικής διάταξης
ενώπιον του
συμβουλίου
πλημμελειοδικών (αρ.
18 παρ. 1, 4)

Δικαιούμενος ο
κατηγορούμενος ή ο
καθ' ου οι περ. όροι

Ο υπερ ου οι περ. όροι (θύμα της
διερευνώμενης πράξης) έχει τη
δυνατότητα να απευθυνθεί στο
όργανο που επέβαλε τους όρους, το
οποίο είναι αρμόδιο να τους
τροποποιήσει κλπ (αρ. 18 παρ. 3)

ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡ. ΟΡΩΝ

- Πρόβλεψη ειδικού ποινικού αδικήματος παραβίασης των περιοριστικών όρων (αρ. 18 παρ. 4 δ).
- **ΕΡΩΤΗΜΑ:** Το ίδιο ποινικό αδίκημα τελείται και όταν παραβιάζονται περιοριστικοί όροι που επιβάλλονται από το δικαστήριο ως παρεπόμενη ποινή με την καταδικαστική απόφαση, κατ'άρθρο 10^Α παρ. 2 β;
- → **A)** Εμφανίζεται ως πρώτη προσέγγιση ότι το αδίκημα του άρ. 18 παρ. 4 δ καταλαμβάνει και την παραβίαση των όρων που έχουν τεθεί ως παρεπόμενη ποινή. Διαφορετικά θα εμφανιζόταν το σχήμα να αποτελεί ποινικό αδίκημα η παραβίαση του ελάχιστος μέτρου και όχι του μείζονος.
- → **B)** Εμφανίζεται ως δεύτερη προσέγγιση ότι, εφόσον πρόκειται για όρους που συνίστανται σε περιορισμούς διαμονής και τις σχετικές υποχρεώσεις, στοιχειοθετείται η α.υ. του αδικήματος του άρθρου 182 παρ. 1 ΠΚ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ 1/2

Αρχική πρόβλεψη άρθρου 18 παρ. 1 →

→ Δυνατότητα επιβολής περ. όρων μόνο από ανακριτή, δικαστήριο, δικαστικό συμβούλιο.

→ Αυτοδίκαιη παύση της ισχύος τους με την έκδοση της οριστικής απόφασης ή της εισαγγελικής διάταξης περί ποινικής διαμεσολάβησης.

Με το Ν 4531/2018 →

→ προβλέφθηκε η δυνατότητα επιβολής των όρων και από τον εισαγγελέα και η καθιέρωση της παραβίασής τους ως έγκλημα.

→ Καταργήθηκε η πρόβλεψη της αυτοδίκαιης παύσης της ισχύος τους με την έκδοση της οριστικής απόφασης. Η ρύθμιση ισχύει έως σήμερα.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ 2/2

Αιτ. έκθεση Ν 4531/2018

→ «διαγράφεται η πρόβλεψη ότι η ισχύς του περιοριστικού όρου παύει αυτοδικαίως μετά την έκδοση οριστικής απόφασης ή της διατάξεως του εισαγγελέα με την οποία αρχειοθετείται η υπόθεση λόγω ποινικής διαμεσολάβησης. Ως εκ τούτου, ο περιοριστικός όρος ισχύει μέχρι την ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίησή του από το δικαστικό όργανο που τον επέβαλε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 18, ανάλογα με τις περιστάσεις και για την αποτελεσματική προστασία του θύματος.»

Εκ τούτου, επί περ. όρων που επιβάλλονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και όχι ως παρεπόμενη ποινή, παρέπονται ότι:

- * Η οριστική εκδίκαση δεν είναι το απώτατο χρονικό σημείο διάρκειας των όρων.
- * Προς αναζήτηση του **απωτάτου χρονικού σημείου ισχύος αυτών**, εφόσον δεν ανακληθούν, θα μπορούσε να υποστηριχθεί η αμετάκλητη εκδίκαση της υπόθεσης.
- * Ζήτημα είναι η **αρμοδιότητα του οργάνου να τους ανακαλέσει**, εφόσον η υπόθεση εκκρεμεί σε διαφορετικό δικονομικό στάδιο (πχ. αν τους επέβαλε ο εισαγγελέας και η υπόθεση παραπέμφθηκε στο δικαστήριο, ποιος είναι αρμόδιος για την ανάκληση ή τροποποίησή τους; Η γραμματική ερμηνεία δείχνει αρμοδιότητα του οργάνου που τους επέβαλε. Αν όμως αλλάξει η αρμοδιότητα αυτή, ίσως ορθότερο να γίνει δεκτό ότι οι περ. όροι ισχύουν μεν, αλλά αρμόδιο για την ανάκλησή τους είναι πλέον το όργανο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Άρθρο 23 Ν 3500/2006: ο εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο οποίος, κατά την εκτέλεση του εκπαιδευτικού του έργου, με οποιονδήποτε τρόπο πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος ανηλίκου έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, τις αρμόδιες αρχές.

Προ του Ν 5090/2024 απαιτείτο να επρόκειτο για μαθητή (όχι απαραίτητα ανήλικο) → Άρα η υποχρέωση υφίσταται πλέον και ο παθών είναι ανήλικος, χωρίς να απαιτείται να είναι και μαθητής (πχ. ο ανήλικος αδελφός του μαθητή, ο οποίος υφίσταται ενδ. βία) .

Δεν υφίσταται σχετική υποχρέωσή του, όταν το έγκλημα έχει ως παθόντα άλλο μέλος της οικογένειας.

Ισχύει βεβαίως η γενική διάταξη του άρθρου 38 παρ. 2 ΚΠΔ.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ - ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ – ΠΡΟΠΟΝΗΤΩΝ- ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ- ΙΑΤΡΩΝ ΚΛΠ

Άρθρο 23 Ν 3500/2006: υποχρέωση γνωστοποίηση στις αρχές κάθε εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος ανηλίκου.

Ειδικά για τους φαρμακοποιούς, φυσικοθεραπευτές, γιατρούς→ και υποχρέωση γνωστοποίηση τέτοιας πράξης όταν τελείται σε βάρος ενηλίκου.

Με το αρ. 20 Ν 5172/2025 προβλέπεται ρητά ότι η υποχρέωση ισχύει ανεξαρτήτως ύπαρξης επαγγελματικού απορρήτου, καθιερωμένης έτσι εξαίρεσης στην τήρηση του επαγγ. απορρήτου και, άρα, μη στοιχειοθέτηση της α.υ του αδικήματος του αρ. 371 παρ. 1 ΠΚ.

ΣΚ. 33 της ΟΔΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΕΣΜΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠ. ΑΠΟΡΡΗΤΟ

Σε περίπτωση εξ οικείων βίας και βίας κατά των γυναικών, ιδίως όταν αυτές διαπράττονται από οικεία συγγενικά πρόσωπα ή συντρόφους, τα θύματα μπορεί να υφίστανται καταναγκασμό από τον δράστη σε τέτοιον βαθμό ώστε να φοβούνται να προσεγγίσουν τις αρμόδιες αρχές, ακόμη και αν η ζωή τους κινδυνεύει. Έτσι, οι κανόνες τους περί απορρήτου δεν πρέπει να αποτελούν εμπόδιο για τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας, ώστε να προβαίνουν σε καταγγελία στις αρμόδιες αρχές, όταν έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος σοβαρής σωματικής βλάβης, καθώς οι εν λόγω πράξεις ενδέχεται να μην καταγγέλλονται από όσους τις βιώνουν ή καθίστανται άμεσοι μάρτυρές τους. Ομοίως, **τα περιστατικά εξ οικείων βίας ή βίας κατά των γυναικών που πλήττουν τα παιδιά συχνά ανακόπτονται μόνο από τρίτους που επισημαίνουν την ασυνήθιστη συμπεριφορά ή σωματική βλάβη του παιδιού.** Ως εκ τούτου, οι επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με παιδιά-θύματα, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών του τομέα της υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών ή της εκπαίδευσης, επίσης δεν θα πρέπει να δεσμεύονται από κανόνες απορρήτου όταν έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι έχει προκληθεί βαριά σωματική βλάβη στο παιδί. Όταν επαγγελματίες αναφέρουν τέτοιες περιπτώσεις βίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν φέρουν ευθύνη για παραβίαση του απορρήτου. Ωστόσο, **το απόρρητο των δικηγόρων θα πρέπει να προστατεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Χάρτη, όπως δικαιολογείται από τον θεμελιώδη ρόλο που ανατίθεται στους δικηγόρους σε μια δημοκρατική κοινωνία.** Όπου προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, θα πρέπει επίσης να προστατεύεται το απόρρητο της εξομολόγησης ή ισοδύναμες αρχές που ισχύουν για τη διασφάλιση της θρησκευτικής ελευθερίας. Επιπλέον, η δυνατότητα των επαγγελματιών να καταγγέλλουν τέτοιες περιπτώσεις βίας δεν θίγει τους εθνικούς κανόνες περί εμπιστευτικότητας των πηγών που ισχύουν στο πλαίσιο των μέσων ενημέρωσης.

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ- ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Η παρουσίαση αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με προηγούμενη σεξουαλική συμπεριφορά, τις σεξουαλικές προτιμήσεις και την αμφίεση ή την ενδυμασία του θύματος με σκοπό την αμφισβήτηση της αξιοπιστίας και της μη συναίνεσης των θυμάτων σε υποθέσεις σεξουαλικής βίας, ιδίως σε περιπτώσεις βιασμού, μπορεί να ενισχύσει τη διαιώνιση των βλαπτικών στερεοτύπων που αφορούν τα θύματα και να οδηγήσει σε επαναλαμβανόμενη ή δευτερογενή θυματοποίηση. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την προηγούμενη σεξουαλική συμπεριφορά του θύματος ή άλλες πτυχές της ιδιωτικής ζωής του θύματος που συνδέονται με αυτήν επιτρέπονται μόνο όταν είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί ένα συγκεκριμένο ζήτημα στη συγκεκριμένη υπόθεση ή για την άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης (σκ 48 της Οδηγίας).

ΑΡΚΟΥΝ ΟΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ;

Εκπαιδευτική διαδικασία. Εισαγωγή σχετικών μαθημάτων- εκπαιδευτικών διαδικασιών στα σχολεία. Ανάπτυξη της προσωπικότητας με εστίαση στο σεβασμό των εννόμων αγαθών κάθε προσώπου. Χαρακτηριστικό: μακροπρόθεσμα (ίσως όμως επιτυχέστερα) αποτελέσματα.

Στελέχωση των αστυνομικών υπηρεσιών με κατάλληλα εκπαιδευμένο αστυνομικό προσωπικό (παράπονα ορισμένων θυμάτων για αδιαφορία κάποιων αστυνομικών υπαλλήλων όταν τους καταγγέλλεται αδίκημα ενδ. βίας - προτροπή να υποβάλουν έγγραφο έγκληση στον εισαγγελέα κλπ)

Ανάπτυξη προστατευτικών δομών (συμβουλευτικών, φιλοξενίας θυμάτων) για την παροχή βοήθειας στα θύματα βίας, αλλά και στα εν δυνάμει θύματα βίας. Στελέχωση με ειδικό επιστημονικό προσωπικό.

Δημιουργία και λειτουργία προγραμμάτων υποστήριξης και στους εν δυνάμει δράστες τέτοιων συμπεριφορών. Παράδειγμα: ποινική διαμεσολάβηση στην διαδικασία των αδικημάτων ενδοοικογενειακής βίας

Σκ 75 της Οδηγίας

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν μέτρα για την πρόληψη της καλλιέργειας επιβλαβών έμφυλων στερεοτύπων με σκοπό την εξάλειψη της αντίληψης ότι οι γυναίκες είναι κατώτερες ή των στερεοτύπων ρόλων γυναικών και ανδρών. Αυτό θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει μέτρα που αποσκοπούν να διασφαλίσουν ότι ο πολιτισμός, τα έθιμα, η θρησκεία, η παράδοση ή η τιμή δεν εκλαμβάνονται ως δικαιολογία ή δεν συνεπάγονται ηπιότερη μεταχείριση των αδικημάτων βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας. Τα προληπτικά μέτρα θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους άνδρες και τα αγόρια να λειτουργούν ως θετικά πρότυπα, υποστηρίζοντας την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, αλλά θα πρέπει επίσης να αποσκοπούν στην υπέρβαση των στερεοτύπων σύμφωνα με τα οποία οι άνδρες αρνούνται να αναζητήσουν βοήθεια όταν γίνονται οι ίδιοι αποδέκτες βίας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι από πολύ νεαρή ηλικία τα παιδιά εκτίθενται σε έμφυλους ρόλους που διαμορφώνουν την αυτοαντίληψή τους και επηρεάζουν τις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές επιλογές τους, καθώς και τις προσδοκίες τους από τους ρόλους τους ως γυναικών και ανδρών καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστούν τα έμφυλα στερεότυπα ήδη από το στάδιο της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας.